

ETELÄINEN NAUVO

NORRHOLMEN-SIVARHOLMEN RANTA-ASEMAKAAVA

LAUSUNTO SIVARHOLMEN TILAN RN:o 1:2 JA NORRHOLMEN TILAN RN:o, 6:21

RAKENNUSPAIKKOJEN LUONTOARVOISTA

Ekotoni Ky

14.8 2024

15.8.2025 täydennetty

ETELÄINEN NAUVO

NORRHOLMEN-SIVARHOLMEN RANTA-ASEMAKAAVA

LAUSUNTO SIVARHOLMEN TILAN RN:o 1:2 JA NORRHOLMEN TILAN RN:o, 6:21
RAKENNUSPAIKKOJEN LUONTOARVOISTA

Sisällysluettelo

1. Tausta ja tavoitteet
2. Maastokäynti ja ympäristöselvitys
3. Norrholmen
4. Sivarholmen
5. Vertailua ja yhteenveto

Kaikki valokuvat © Jari Hietaranta

Kannen ja 1. sivun valokuvat: rohtovirmajuuri (*Valeriana officianalis*), syyläjuuri (*Scrophularia nodosa*)
särmakuisma (*Hypericum globra*), meriasteri (*Tripolium panonicum*) ja keihäsvuohennokka (*Scutellaria
hastfolia*)

Ekotoni Ky
LY 1016290-0
Vitikkalantie 4
21570 SAUVO
0400-479740

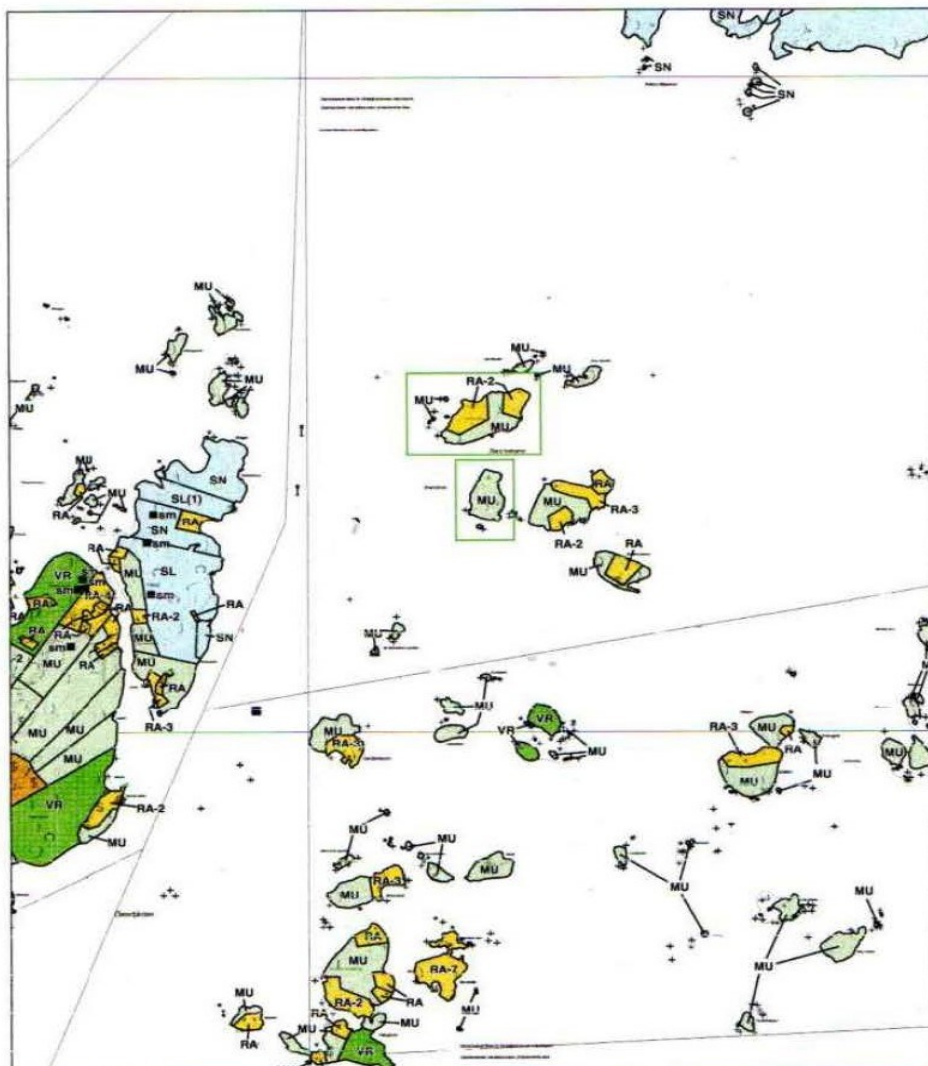

Nykyisellä itäisellä RA-2 alueella Norrholmenilla yksi rakennuspaikka on jo suurimmaksi osaksi rakennettu.

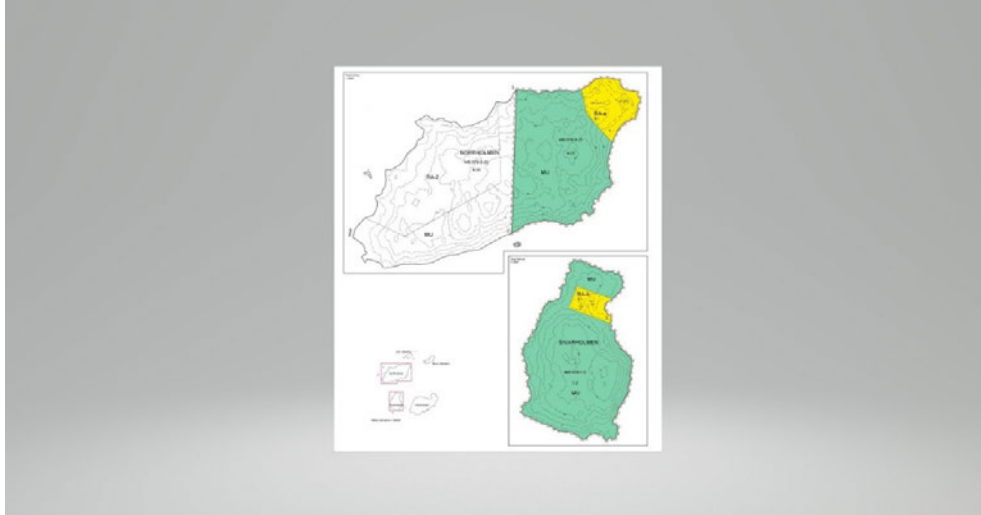

Kuva 2. Saarten sijainti (*Norrholmen*; jolta siirretään, *Sivarholmen*; jolle siirretään).
Lähde: Maanmittauslaitos. Ladattu <https://www.maanmittauslaitos.fi/asioi-verkossa/>
6.7.2024.

OTE ETELÄISEN NAUVON OSAYLEISKAAVASTA
Sivarholmen ja Norrholmen merkitty vihreällä.

Kuva 3. Ote eteläisen Nauvon rantaosayleiskaavasta. Saarten kohdalla käytetyt kaavamerkinnot ovat RA-2 ja MU. Lähde: Nauvon eteläisten osien rantaosayleiskaava 1993.

Kuva 4. Uuden ja vanhan rakennuspaikan sijainnit. (Lähde:Mer-Arkkitehdit 2023: osallistumis- ja arviointisuunnitelma).

3. Maastokäynti ja ympäristöselvitys

Norrholmenille ja Sivarholmenille toteutettiin yhden päivä maastokäynti ympäristökatselmusta varten heinäkuun 6 päivänä 2024. Hankealueelta ja sen ympäristöstä haettiin ympäristöhallinnon lajitietoja www.laji.fi 19.5. Lisäksi tarkastelussa hyödynnettiin edellä mainitun Nauvon eteläisten alueiden rantaosayleiskaavan tietoja (1993). Maastoselvityksessä tarkasteltiin hankealueen lajistoa ja luontotyyppejä yleisesti sekä pyrittiin erityisesti löytämään hankealueella mahdollisesti esiintyvät suojelullisesti tai luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat luontokohteet, vaikka varsinaisesta laajasta ympäristöselvityksestä ei ollut kyse. Hankealueelta tarkasteltiin mm. uhanalaisten luontotyyppien ja lajien, metsälain 10 §:n, vesilain 11 §:n ja luonnonsuojelulain 64 §:n kohteiden, ja rauhoitettujen lajien esiintymistä.

Luontotyyppiltään molemmat tarkastetut kohteet (*”jolta siirretään -jonne siirretään”* Norrholmen → Sivarholmen) ovat karuja merenrantakallioita (LuTU 6.1.1). Merenrantakallioille on tyypillistä vähittäinen vaihtuminen muihin luontotyypeihin -vaihtuminen tavalliseksi sisämaan kallioksi tapahtuu vähitellen. Molemmilla saarilla on nähtävissä myös pieniä metsäkasvillisuuden aloja ja jopa pieniä soistumia painanteissa

Kuva 5. Norrholmenin rakennuspaikkaa. Tarkasteltavien saarten kasvillisuus on suurelta osin luontotyyppiä karut merenrantakalliot. Paikoin saarten sisäosissa on myös CLT-tyypin karukukangasta

Merenrantakallioiden kasvillisuudessa olennainen piirre on vyöhykkeisyys. Kallioiden alimman vedenpäällisen osan eli geolitoraalin vyöhykkeisyys näkyy parhaiten ulkosaaristossa ja täten myös tämän selvityksen saarissa ja esitetyillä rakennuspaikoilla. Geolitoraalin alimmalla ja hieman ylempänä havaittiin muutamia kiinnostavia -joskaan ei uhanalaisia kasvilajeja. Karut merenrantakalliot on luokiteltu LuTu -luokitellussa luokkaan LC

Tutkitut rakennuspaikat sijaitsevat selkeästi ylemmälle kallioalueelle, jonne aaltotoiminnan tai tyrskyjen vaikutus ei ulotu. Rakennuspaikat sijaitsevat jäkälävyöhykkeellä ja lajeja olivat ainakin nuijajäkälä, merikultajäkälä ja kuhmujäkälä, joita voidaan pitää tyypilajeina karuilla. Lisäksi lajistossa on joitain sisämaakallioidenkin lajistoa kuten poron- ja hirvenjäkäliä, torvijäkälää, palleroporonjäkälää rahkasammalta (painanteissa), metsälauhaa sekä ainakin rupijäkälää. Kallioiden rakosissa ja halkeamissa pitkin kalliorinnettä ja lakialueella kasvaa molemmilla alueilla punanataa, isomaksaruohoa ja merisauniota. Lisäksi mm ahosuolaheinää ja kalliokohokkia. Hieman alempana kalliorinnettä tavattiin Sivarholmenin tyrsky- ja aaltovyöhykkeellä mm meriasteria, pölkkyruohoa, särmäkuismaa, rantatädykettä (myös Norrholmenilla) ja rantakukkaa (molemmilla rannoilla).

Kuva 6. Meriasteria Sivarholmenilla rannan tyrskyvyöhykkeen reunamalla.

Puusto molemmilla rakennuspaikoilla koostuu lähes yksinomaan tuulen tuivertamista männyistä ja katajista, joka peittää laajojakin alueita rinne – ja lakialueella. Kallioiden halkeamissa ja pienissä painanteissa, joissa irtomaata on jonkin verran enemmän, esiintyy myös koivua ja tervaleppää ja jopa pieniä soistumia.

4. Norrholmenin rakennuspaikka

Geologia ja geomorfologia

Norrholmenin (”jolta siirretään”) rakentamiseen osoitetulla tontin osalla on paljon pieniä pitkänomaisia kalliohalkeamia, avokalliota ja isoja kivilohkareita avokallion päällä; hyvin tyypillistä ulkosaariston saarille ja luodoille. Alueella on n. 200–300 m² kokoinen pirunpelto, Lisäksi on useita kivilohkareita ja kallioilla näkyy muitakin jääkauden ja kulutus- ja kasauserkkeitä; kalliouurteita ja halkeamia. Rakennuspaikka on suunniteltu noin 10–15 metrin korkeudelle merenpinnasta ja mahdollinen rakennus näkyisi etäälle merialueelle.

Kasvillisuus ja luonto

Osoitettu rakennuspaikka sijaitsee karulla, melko avoimella ja jyrkällä kallioalueella verrattain lähellä olemassa olevaa rakennuspaikkaa. Edellä olevan lisäksi voidaan rakennuspaikan vyöhykkeisyydestä todeta, että kallioalueella ja rinteiden yläosassa on myös variksenmarjaa ja kanervaa ja puolukkaa edellä kuvatulla tavalla. RA-alueella on lukuisia vanhoja mäntyjä, yli 20–30 kpl, joiden ympärysmitta 1.5–2.5 metriä. Niiden ikää on vaikea arvioida, mutta ne ovat todennäköisesti ainakin 100–150-vuotiaita. Puustoa ei todennäköisesti ole laajasti hakattu koskaan. Kantoja ei ole ainakaan lainkaan. Siellä tällä rakennuspaikalla ja sen ulkopuolella on muutamia pystykeloja. Lähellä olemassa olevaa vierasmajaa

on ainakin ranta-alhoa, rantatädykettä, merisauniota, kalliokohokkia. Rakennuspaikan LuTU on karu merenrantakallio 6.1.1 (uhanalaisuusluokitus LC) ja aivan saaren sisäosissa se muuntuu jo vähitellen paikoin kalliometsiköki (LuTu 5.7.4), mutta yleisilme säilyy karuna merenrantakalliona. Kalliometsissä on runsaasti pienipiirteistä vaihtelua. Luontotyyppi käsittää avokallioalueita aina pieniin kuiviin kangasmetsälaikkuihin. Norrholmenin rakennuspaikan puuston valtapuu on mänty ja se on kitukasvuista

Linnusto ja muu eläimistö

Eläinlajistosta mainittakoon käpytikka, palokärki ja harmaapäätikka. Lisäksi räystäspääsky pesii olemassa olevan päärakennuksen räystäään alla. Lisäksi maanomistaja kertoo, että pihapiirissä lentelee kesäisin lepakoita, mutta niiden lepäilyä tai pesintää rakennuksissa ei ole koskaan havaittu. Tämä voi viitata, että ne lepäilevät kallioselänten lohcareiden ja kiven ja halkeamien muodostamissa piilopaikoissa. Vesilinnustosta nykyisten rakennusten ja lohkottavan tontin ranta-alueilla pesii ainakin sinisorsa ja haahka. Havainto tehtiin saaren pohjoispuolella pilkkisiipiparvesta, mutta se tuskin pesii saarella. Sisäosissa ja rannan tyrskyvyöhykkeen lajisto oli aika tavanomaista: peippo useammankin reviirin voimin, kirjosiippo, västäräkki ja pajulintu.

Kuvat 7abcd. Kuvia Norrholmenin rakennuspaikalta. Aluetta luonnehtii rikkonaiset kalliot, lakialueen karu merenrantakallio (LuTu 6.1.1). Puustossa on jo kuitenkin viitteitä piirteitä kalliometsistä (LuTu 5.7.4).

5. Sivarholmenin rakennuspaikka

Sivarholmenilla (*”jonne siirretään”*) ranta-asetakaavassa suunniteltu rakennuspaikka on paljon alempana (3–5 m) meren pintaan nähden verrattuna Norrholmeniin, eikä näkyisi vesialueelle.

Kuvat 8abcd. Rakennuspaikkaa luonnehtii karu merenrantallio ja/tai kalliometsä (LuTU 6.1.1 tai 5.7.4).

Luontotyyppiltään suunniteltu Sivarholmenin rakennuspaikka on melko samanlainen kuin Norrholmenille osoitettu alkuperäinen rakennuspaikka; karu merenrantakallio)

Geolitoraali Sivarholmenilla on jonkin verran Norrholmenia loivempi ja kallioiden ruhjeisuus tai kalliohalkeamien väliset rotkot ovat pienempiä tai matalampia ja soistuneita painanteita on niukemmin. Rakennusalueen ja sen lähiympäristön kallioiden yläosat ovat lajistoltaan sekoitus sisämaakallioiden (kalliometsät) jäkälälajistoa ja lisäksi mm rupijäkälää, merikultajäkälää. Rahkasammalia on painanteissa. Pieniä laikkuja on myös puolukkaa, metsälauhaa ja variksenmarjaa paikoissa, joissa on runsaammin irtainta maa-ainesta. Hieman alemmaa kalliorinteitä löytyy lisäksi punanataa. Rannan tuntimassa lisäksi rantakukkaa, särmäkuismaa, virmajuurta, keihäsvuohennokkaa ja pölkkynuohoa.

Puusto on osoitetulla rakennuspaikalla ehkä jonkin verran nuorempaa kuin Norrholmenilla. Kantoja ei tälläkään alueella esiinny. Pystykeloja on siellä täällä. Katajia on kallioiden painanteissa ja niiden välisillä alueilla. Itärannan tyrsky- ja aaltovyöhykkeen tuntumassa kasvaa mm meriasteria, rantakukkaa, ahomansikkaa, viinimarja (punainen ?).

Kuva 9. Kuva rakennuspaikan ympäristöstä. (LuTU-luokitus kalliometsä 5.7.4)

6. Vertailua ja yhteenvetoa

Alla olevassa taulukossa on vertailua tarkastelun kohteena olevia rakennuspaikkoja. Taulukon alapuolella on esitetty joitain tarkennuksia ja kommentteja eräisiin tarkasteltuihin kriteereihin. Kaavalla esitettävä rakennuspaikan siirto ei lisää kokonaisrakentamista koska rakentaminen vain siirretään hyväksytystä rakennuspaikasta toiseen.

Molemmat saaret sisältyvät Saaristomeren yhteistoiminta-alueeseen, mutta eivät sisälly saaristomeren kansallispuiston vesi- tai maa-alueisiin. Lännessä lähinnä oleva Mjöö -saaresta osa kuuluu kansallispuistoon. Etäisyys on noin 1,4 km molempiin saariin. Lähimpään suojeltuun vesialueeseen on etäisyyttä noin 1,8 km (Norrholmen).

Luontoarvoiltaan molemmat tarkastellut rakennuspaikat ovat lähes samanvertaisia lajistossa ei suuria eroja ollut kohteiden välillä. Puusto on todennäköisesti Norrholmenilla hieman iäkkäämpää kuin Sivarholmenilla. Pystykelojen määrä on samansuuruinen molemmilla alueilla.

Rakennuspaikoilla tai niiden läheisyydessä ei ole ETE-kohteita (erityisen tärkeät elinympäristöt) tai uhanalaisialajistoa tai luontotyyppejä. Molemmat alueet voidaan luokitella Raunion ja muut (2008) mukaan karuiksi merenrantakallioiksi (6.1.1), joka luontotyyppinä on yleinen. Myös kalliokalliometsää esiintyy (5.7.4). Kasvilajisto, joka maininnan ansaitsee, havaittiin lähinnä geolitoraalien alaosassa tyrskyvyöhykkeellä.

Rakentamaton osa Norrholmenin RA-2 alueesta (jolta rakennusoikeutta siirretään) sijoittuu hyvin vaikeasti rakennettavaan kalliomaastoon. Rakennuspaikkaa varten on kohtuu vaikeata rakentaa aituria jyrkkien rantakallioiden, syvän rannan, sekä tuuli- ja jääolosuhteiden vuoksi. Myös päärakennuksen näkyminen vesialueella on laajempaa Norrholmenilla kuin Sivarholmenilla. Norrholmenin kalliorotkot ja lohkarit ja kivet tarjoavat lepakoille jonkin verran paremmat kuin Sivarholmenin rakennuspaikalla. Ero ei kuitenkaan ole merkittävä. Linnuston suhteen ei liene eroja eri rakennuspaikkojen välillä.

Sivarholmen on tällä hetkellä rakentamaton saari. Sen sijaan Norrholmenilla on tällä hetkellä kaksi rakennettua rakennuspaikkaa. Rakentaminen Sivarholmenin hajauttaa rantarakentamisesta entuudestaan rakentamattomalle saarelle.

Taulukko 1. Rakennuspaikkojen vertailua.

KOhteiden vertailu ja johtopäätökset									
Kriteeri		Norrholmen		Sivarholmen		HUOM			
luonnon arvokohteet		ei		ei		tavanomaista saaristoluontoa			
nykyiset suojelualueet		ei		ei		ei sisälly kansallispuistoon			
arvokkaat luontotyypit		ei		ei		1) karut merenrantakalliot (LC)			
ETE-kohteet		ei		ei		2)			
luonnonmaisema		kyllä		ei		3) rakennuspaikan topografia			
maisemarakenne		kyllä		ei					
maankamara		kyllä		kyllä, vähemmän		4) maa- ja kallioperä			
linnusto		ei		ei		5) vaikutukset linnustoon			
muu eläimistö		kyllä		ehkä		6) lepakot			
yhdyksuntarakenne		ei		kyllä		7) hajautuminen, leviäminen			
1) Karut merenrantakalliot ovat Lounais-Suomessa tavanomainen luontotyyppi (LC= least concern)									
2) Erityisen tärkeät elinympäristötyypit									
3) Norrholmenin esitetty rakennuspaikka on sijoitettu korkealle									
Sivarholmenin rakennuspaikka on topografiassa alemmalla tasolla, ei niin näkyvä									
4) Norrholmenin rakennuspaikka sijoittuu rakennusteknisesti kannalta epäedullisemmin jyrkälle rinteelle									
5) Voitaneen todeta, että rakentamisella ei ole vaikutusta alueen metsä- tai vesilinnustoon									
6) Lepakoita on havaittu Norrholmenilla, mutta esiintymisestä ei tietoa Sivarholmenilta									
Rotkot ja kurut ovat hyviä päivälepopaikoja. Erityisesti Norrholmenilla									
7) Norrholmen on entuudestaan rakennettu, Sivarholmen ei									
Norrholmenin rantaosayleiskaavan mukainen ratkaisu									

Lepakoiden osalta voitaneen todeta, että selvitys jäi hieman puutteelliseksi, mutta voidaan olettaa, että kuvatussa kaltaisella rakentamisella on tuskin merkittävää vaikutusta niiden esiintymiseen, koska niitä esiintyy Norrholmenilla asutuksen tuntumassa.

Yhteenvedon voidaan todeta, että luontoarvoiltaan (elollinen luonto) molemmat tarkastellut kohteet ovat keskenään aika samanarvoisia. Erityisiä luonnonarvoja ei kummastakaan kohteesta löydetty. Eroavaisuuksia syntyy lähinnä rakennusteknisten ja maisemallisten kysymysten kohdalla, joissa Sivarholmen on parempi vaihtoehto. Norrholmen on puolestaan entuudestaan rakennettu ja rakentaminen ei hajauttaisi rantarakentamista.

Sauvossa 14. elokuuta 2024

Jari Hietaranta

06 Utlåtande om lämplig plats för brygga / lausunto laiturin sijoittamisesta

Borstö 12.09.2017

KONTROLL AV LÄMPLIG PLATS FÖR BRYGGA

På uppdrag av ägaren till Östra Norrholmen och Sivarholmen Per Westerlund gjorde jag ett besök i nämnda ögrupp för att hitta lämplig plats för en brygga. Med beaktande av omständigheterna anser jag att det inte möjligt att placera ut en brokista på traditionellt sätt vid Östra Norrholmen. Stränderna är alldeles för branta och djupa och är dessutom väldigt utsatta vid hårda vindar och faran för is skador är mycket stor.

Om stranddetaljplanen som är under planering för området blir godkänd är det möjligt att bygga en brygga på Sivarholmen. Platsen där bryggan kunde placeras är i inbuktningen/ viken på NO sidan på holmen. Viken och botten lämpar sig för en brygga och för att få tillräckligt skydd för ostliga stormar samt för hindrande av is skador måste en liten vågbrytare byggas.

Allmänt kan man konstatera att det inte är alldeles lätt att hitta lämpliga platser för en brygga i yttre skärgården. Våra öppna stora fjärdar och "runda" holmar med djupa stränder är utmanande i sammanhanget, undantag finns. Då man låter uppföra en fritidsbostad på en holme är det optimala att hitta en plats för brygga i anslutning till bostaden. En brygga som man tryggt kan lämna båten vid i väder som väder. Undertecknad har byggt ca 25 bryggor under åren.

Tage Danielsson
Borstö

**VL: Kommentti kaavan valmisteluaineistosta, Norrholmen-Sivarholmen ranta-
asemakaava, Parainen**

8 May 2025 at 13:52

Lähetäjä: Horttanainen Emilia (ELY) <emilia.horttanainen@ely-keskus.fi>

Lähetetty: torstai 8. toukokuuta 2025 10.21

Vastaanottaja: Bygg- och miljönämnden - Rakennus- ja ympäristölautakunta <bygg-miljonamnden@pargas.fi>

AIhe: Kommentti kaavan valmisteluaineistosta, Norrholmen-Sivarholmen ranta-asemakaava, Parainen

Hei,

Paraisten kaupunki on pyytänyt lausuntoa Norrholmen-Sivarholmen ranta-asemakaavan valmisteluaineistosta. Kaavan tarkoituksena on siirtää rakennuspaikka Norrholmenilta helppokulkuisempaan paikkaan Sivarholmenille. ELY-keskus toteaa kommentteinaan seuraavaa.

Kaavan vaikutusten arviointi

Kaavaa on valmisteltu huolellisesti, mutta aineisto on vielä hieman puutteellinen. Kaavaselostusta ei vielä ole, mutta osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kuvailtu alueen maisemaa. ELY-keskus muistuttaa, että kaavoituksessa tulee arvioida myös vaikutukset ilmastonmuutoksen hillintään ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen. Rakentaminen ja kasvullisen alan menetys sekä loma-asunnon käyttö aiheuttavat ilmastovaikutuksia. Näitä vaikutuksia tulee lieventää kaavassa.

Luonnonsuojelu

ELY-keskus painottaa, että Suomi on sitoutunut EU:n biodiversiteettistrategiaan, jonka tavoitteena on pysäyttää luontokato ja kääntää luonnon monimuotoisuuden kehitys positiiviseksi vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteena on parantaa luonnon tilaa laajasti eri ympäristöissä, sekä suojelualueilla että niiden ulkopuolella, mukaan lukien vedenalainen luonto. Tämä tavoite kattaa myös rakennetut ja muuttuneet ympäristöt, joissa monimuotoisuuden väheneminen on pysäytettävä ja luonnon monimuotoisuutta on säilytettävä tai lisättävä. Siksi luontoarvoja on arvioitava laajemmin ja monipuolisemmin kuin pelkästään lakikohteiden tunnistuksella. Tämä edellyttää laajempaa

ja perusteellisempaa tarkastelutapaa luontoselvityksissä, jotta varmistetaan kaikkien luontoarvojen asianmukainen huomioiminen.

Ranta-asemakaavaa varten tehty luontoselvitys on kaavamuutokseen nähden pääosin riittävällä tavalla selvittänyt alueen luontoarvot. Linnuston selvittäminen yhden päivän aikana on kuitenkin puutteellista. Lisäksi selvityksessä ei ole kartoitettu luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajeja, kuten lepakkoja, vaikka Norrholmenilla tiedetään lepakoiden lentävän alueella. Selvityksessä todetaan ainoastaan, että lepakot voivat lepäillä kallioselänteiden lohcareiden ja kiven ja halkeamien muodostamissa piilopaikoissa. Toisaalta on lepakkohavainnot tehty alueelta, jolta rakennuspaikka siirretään, ja siirrettävällä rakennuspaikan alueella ei selvityksen perusteella ole lepakoille samalla tavalla sopivaa elinympäristöä. Selvityksessä on myös virheellisesti todettu, että karukkokankaat ovat säilyviä (LC) luontotyyppisiä, vaikka ne ovat viimeisimmän uhanalaisarvioinnin mukaan erittäin uhanalaisia (EN). Karukkokankaita vaikuttaa kuitenkin selvityksen perusteella esiintyvän enemmän rakennuspaikalla, jolta rakennuspaikka siirretään, kuin minne se siirretään.

ELY-keskus yhtyy näkemykseen, että luontoarvot vaikuttavat olevan hieman paremmat Norrholmenilla, jolta rakennuspaikka siirretään, kun Sivarholmenilla. Toisaalta Sivarholmen on kokonaan rakentamaton saari eikä siellä ole muita rakennuspaikkoja entuudestaan, kun taas Norrholmenilla on sekä rakennettuja että rakentamattomia rakennuspaikkoja. Rakennuspaikkoja vertailemalla kaavamuutos vaikuttaa paremmalta luontoarvojen puolesta, mutta saaristossa on myös tärkeää pyrkiä säilyttämään kokonaan rakentamattomia saaria.

Rantamaisema

Kaavamääräyksiä olisi hyvä tarkentaa, jotta rantamaisema säilyy kauniina, kuten kaavaluonnoksessa tavoitellaan. Kaavamääräys, joka kieltää avohakkuut, on oikeansuuntainen, mutta maiseman kannalta parempi olisi jättää alue luonnontilaan tai hoitaa metsää vain jatkuvalla kasvatuksella säilyttäen maiseman kannalta tärkeän puuston ja muun kasvillisuuden.

Rakentamiskorkeus

Alimpaan sallittuun rakentamiskorkeuteen tulee lisätä aaltoiluvara ja muuttaa määräys muotoon: "Rakennukset on perustettava siten, että kastuessa vaurioituvat rakenteet ovat vähintään korkeustasossa +3,10 m (korkeusjärjestelmä N2000)."

Ystävällisin terveisin

Emilia Horttanainen

ylitarkastaja

emilia.horttanainen@ely-keskus.fi

0295 023 052

Alueidenkäytön yksikkö

Varsinais-Suomen ELY-keskus

[Itsenäisyydenaukio 2, 20101 Turku](#)

www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi

vaihde 0295 022 500

SÄHKÖINEN ALLEKIRJOITUS KEVYT TUNNISTAUTUMINEN

Asiakirja Lausunto Norrholmen-Sivarholmen ranta-asemakaavan valmisteluaineistosta Nauvon Nötössä, Parainen on allekirjoitettu Turun kaupungin X-Sign palvelussa. Allekirjoittajat ovat tunnistautuneet Turku-AD-tunnuksilla.

Allekirjoitukset

Allekirjoittaja **Paula Saarento**
Allekirjoitusaika 29.04.2025 15:03

Allekirjoittaja **Petteri Järvi**
Allekirjoitusaika 29.04.2025 15:30

Allekirjoitetut asiakirjat

Asiakirja Lausunto Norrholmen-Sivarholmen ranta-asemakaavan valmisteluaineistosta Nauvon Nötössä, Parainen.pdf

Turun kaupunginmuseo

29.4.2025

Dnro 2609-2025
(11 05 02)

Paraisten kaupunki
Rakennus- ja ympäristölautakunta
Rantatie 28
21600 Parainen

rakennus-ymparistolautakunta@parainen.fi

Lausunto Norrholmen-Sivarholmen ranta-asemakaavan valmisteluaineistosta Nauvon Nötössä, Parainen

Valmistelijat: Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo/tutkijat Sara Tamsaari ja Sanna Saunaluoma

Paraisten rakennus- ja ympäristölautakunta on pyytänyt Varsinais-Suomen alueellisen vastuumuseon lausuntoa otsikon asiasta.

Kaavoitettava alue käsittää Norrholmenin ja Sivarholmenin saaret eteläisessä Nauvossa, noin 2 km itään Nötön saaresta. Kaava koskee kiinteistöjä 445-578-6-21 ja 445-578-1-2. Tavoitteena on siirtää rakentamaton rakennuspaikka Norrholmenin RA-2-alueelta helppokulkuisempaan maastoon naapurisaareen Sivarholmenille. Norrholmenilla yksi rakennuspaikka on jo suureksi osaksi rakennettu. Kaava-alue sisältyy valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen, Saaristomeren merimaisemat (VAMA 2021).

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo toteaa lausuntonaan seuraavan.

Kaavoituksessa tulee huomioida kaava-alueen sisältyminen valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Vaikutukset maisemaan tulee arvioida. Kaavalla tulee pyrkiä ratkaisuun, joka mahdollisimman vähän heikentää ranta-maiseman ominaispiirteitä.

RA-2-alueen määräyksessä edellytetään, että rakennuspaikkojen rantakasvillisuus ja puusto on säilytettävä niin, ettei alueen maisemakuva olennaisesti muutu. RA-1:n määräyksessä puustoa ei ole huomioitu ja se tulee lisätä kaavamääräykseen. Kasvillisuuden säilyttämisen lisäksi myös uudisrakentaminen vaatii ohjausta maiseman näkökulmasta.

Rakentuneen kiinteistön rakennuksista ei ole kaava-aineistossa tietoja. Rakennukset tulee esitellä sillä tasolla, että suojeluarvoja on mahdollista arvioida.

Vastuumuseolla ei ole asiaan huomauttamista arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Turun kaupunginmuseo

29.4.2025

Dnro 2609-2025
(11 05 02)

Turun kaupunginmuseo
Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo
vt. museonjohtaja

Petteri Järvi

Turun kaupunginmuseo
Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo
yli-intendentti

Paula Saarento

Tiedoksi: Museovirasto, kirjaamo@museovirasto.fi
Varsinais-Suomen ELY-keskus,
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi
Varsinais-Suomen liitto, kirjaamo@varsinais-suomi.fi

§ 20

Lausuntopyynnöt, jotka eivät anna aiheutta Varsinais-Suomen liiton lausunnon antamiseen

Varsinais-Suomen liitto ei anna seuraavista lausuntopyynnöistä lausuntoa, koska liitolla ei ole niistä huomautettavaa eivätkä ne ole ristiriidassa Varsinais-Suomen maakuntakaavoituksen tai muun suunnittelun kanssa:

1. Auran kunta: Auran kunnan rakennusjärjestys (149/14.3.2025)
2. Kemiönsaaren kunta: Backasin ranta-asemakaava (143/13.3.2025)
3. Kemiönsaaren kunta: Dragsfjärdin itäisen saariston rantaosayleiskaavanmuutosluonnos Tjärö-Ådholmen (144/13.3.2025)
4. Kemiönsaaren kunta: Dragsfjärdin itäisen saariston rantaosayleiskaavanmuutosluonnos Rävskäret (145/13.3.2025)
5. Maa- ja metsätalousministeriö: Hallituksen esitys laiksi EMKVR-lain muuttamisesta (167/36.3.2025)
6. Marttilan kunta: Koulukeskuksen asemakaavan luonnos (139/12.2.2025)
7. Metsähallitus: Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelma (176/31.3.2025)
8. Naantalın kaupunki: Puhdistamontien alueen asemakaavanmuutos (201/9.4.2025)
9. Nousiaisten kunta: Veraisten Sora Oy:n maa-aines- ja ympäristöluvan yhteishakemus (151/14.3.2025)
10. Nousiaisten kunta: LM-Suomisiet, Uhlu, Nousiainen, maa-aineksen ja ympäristöluvan yhteishakemus (175/28.3.2025)
11. Suomen ympäristökeskus: Ruotsin aluevesille suunniteltavan Ran-merituulipuiston YVA-selostus (146/13.3.2025)
12. Suomen ympäristökeskus: Viron Saare-Liivi-merituulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointi (158/20.3.2025)
13. Paraisten kaupunki: Paraisten kaupungin rakennusjärjestys (159/20.3.2025)
14. Paraisten kaupunki. Norrholmen-Sivarholmen ranta-asemakaava Nauvon Nötössä (173/2025)
15. Traficom: Säännöllistä henkilöliikenteen reittiä Turku-Pärnu koskeva hakemus (155/18.3.2025)
16. Turun kaupunki: Vaasanpuiston asemakaava (174/28.3.2025)
17. Paraisten kaupunki: Kirkkosalmennannan asemakaavanmuutosluonnos (184/7.4.2025)
18. Pöytyän kunta: Pöytyän kunnan rakennusjärjestysehdotus (200/8.4.2025)
19. Suomen ympäristökeskus: Viron vedenalaisen Estlink 3 -sähkökaapelin YVA-menettely (183/3.4.2025)
20. Suomen ympäristökeskus: Ruotsin merialuesuunnitelman muutosesityksen ympäristöarviointi Pohjanlahden, Itämeren ja Sagerrakin/Kattegatin alueilla (212/14.4.2025)
21. Tukes: Sibelco Nordic Oy Ab: Lemnästräsk-kaivosalueen lupamääräysten tarkistaminen (180/3.4.2025)
22. Vaasan hallinto-oikeus: Vastinepyyntö Kemiönsaaren Galtarbyn maa-aineslupapäätöksestä tehtyihin valituksiin (185/7.4.2025)
23. Varsinais-Suomen ELY: Winda Energy Oy:n Kaarinan Jättänväljän aurinkovoimalahankkeen YVA:n soveltaminen (210/11.4.2025)

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto päättää ilmoittaa em. tahoille listauksen mukaisesti, ettei liitto anna asioista lausuntoa.

Päätös

Ehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

VL: Kannanotto, Norrholmen-Sivarholmen ranta-asemakaavaehdotus, Parainen

7 January 2026 at 11:23

Lähettäjä: stadsutvecklingsnämnden <stadsutvecklingsnamnden@pargas.fi>

Lähetetty: Wednesday, 7 January 2026 11.10

Vastaanottaja: Jenni Tuuli <Jenni.Tuuli@pargas.fi>; Pasi Hyvärilä <Pasi.Hyvarila@pargas.fi>; Maria Laurén <Maria.Lauren@pargas.fi>

Aihe: VB: Kannanotto, Norrholmen-Sivarholmen ranta-asemakaavaehdotus, Parainen

Kirjattu 67/2025

Från: Horttanainen Emilia (ELY) <emilia.horttanainen@ely-keskus.fi>

Skickat: måndag 29 december 2025 09:28

Till: stadsutvecklingsnämnden <stadsutvecklingsnamnden@pargas.fi>

Ämne: Kannanotto, Norrholmen-Sivarholmen ranta-asemakaavaehdotus, Parainen

Viite: Lausuntopyyntö 25.11.2025

Asia: Lausuntopyyntö kaavaehdotuksesta, Norrholmen-Sivarholmen ranta-asemakaava, Nauvo, Nötö, Parainen

ELY-keskus ei anna asiassa lausuntoa, mutta kommenttinaan toteaa seuraavaa.

Kaavaehdotuksessa on hyvin huomioitu sijoittuminen valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle ja kaavamääräyksiä on täydennetty rakentamisen, kasvillisuuden ja maaston käsittelyn osalta niin, että maisema-arvot säilyisivät. Vaikutukset ilmastomuutokseen on arvioitu ja rakentamiskorkeutta koskeva määräys on täydennetty.

Muutamista puutteista huolimatta luontoarvot on ranta-asemakaavaa varten selvitetty riittävällä tasolla kaavoituksen muutokseen ja vaikutuksiin nähden.

Luontoarvot on myös pääosin huomioitu riittävällä tasolla ranta-asemakaavassa kaavoituksen muutokseen ja vaikutuksiin nähden, ja kaavaselostuksessa vaikutukset luontoympäristöön on arvioitu asianmukaisesti. Yleisissä määräyksissä ELY-keskus kuitenkin suosittelee muuttamaan sanamuodot luonnonmukaisena ja luonnonvaraisena muotoon luonnontilaisena. Tämä vastaa paremmin määräysten tarkoitusta ja tukee paremmin tavoitetta luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämistä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan on hyvä päivittää tieto ELY-keskusta koskevasta muutoksesta vuoden vaihteessa, jolloin ELY-keskukset lakkaavat ja toimintansa aloittaa valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto sekä Lounais-Suomen Elinvoimakeskus. Kumpikin virasto jatkaa tehtäviensä mukaisesti asianosaisena viranomaistahona käynnissä olevissa kaavaprosesseissa.

Emilia Horttanainen

Ylitarkastaja

emilia.horttanainen@ely-keskus.fi

0295 023 052, vaihde 0295 022 500

Alueidenkäytön yksikkö

Varsinais-Suomen ELY-keskus, [Kulttuurikuja 1](#), PL 236, 20101 Turku, kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi

Valtion aluehallinto uudistuu 1.1.2026

Siirryn työskentelemään 1.1.2026 Lupa- ja valvontavirastoon.

Vuoden 2026 alussa perustetaan valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto, johon siirtyvät ELY-keskusten ympäristön lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävät.

Samalla perustetaan kymmenen uutta elinvoimakeskusta nykyisten 15 ELY-keskuksen pohjalta. Elinvoimakeskukset hoitavat mm. elinkeinoihin, maaseutuun, liikenteeseen, ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyviä kehittämis- ja edistämistehtäviä.

Lue lisää: <https://www.ely-keskus.fi/valtion-aluehallinnon-uudistus>

§ 14

Lausuntopyynnöt, jotka eivät anna aiheutta Varsinais-Suomen liiton lausunnon antamiseen

Varsinais-Suomen liitto ei anna seuraavista lausuntopyynnöistä lausuntoa, koska liitolla ei ole niistä huomautettavaa eivätkä ne ole ristiriidassa Varsinais-Suomen maakuntakaavoituksen tai muun suunnittelun kanssa:

1. Loimaan kaupunki: Teollisuustien eteläpuolen ja jätevedenpuhdistamon länsipuolen aurinkoenergian asemakaavan muutos, Ak 1010, 10. kaupunginosa ja 20. kaupunginosa, Loimaa (565/7.11.2025)
2. Maanmittauslaitos: Carunan Naantalinsalmi-Uusikaupunki 110 kV voimajohdon lunastuslupa-asia (588/25.11.2025)
3. Mynämäen kunta: Turun Siirtomurske Oy:n Ruskon kiinteistöjen 704-406-1-408 ja 704-406-1-427 ympäristölupahakemus (594/27.11.2025)
4. Paimion kaupunki: Paimion Mäkilahdentien asemakaavanmuutosluonnos (573 /11.11.2025)
5. Paimion kaupunki: Paimion kaupungin rakennusjärjestysehdotus (578/14. 11.2025)
6. Paraisten kaupunki: Norrholmen-Sivarholmen ranta-asemakaava Nauvon Nötössä (591/25.11.2025)
7. Salon kaupunki: Urheilupuiston asemakaavanluonnos (568/10.11.2025)
8. Someron kaupunki: Ranta-asemakaavan laatiminen kiinteistölle Kopila 761-446-1-62 (564/7.11.2025)
9. Suomen ympäristökeskus SYKE: Suomen tarve osallistua Norjan Heimin ja Auren kuntien ydinvoimalaitosten ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (601/28. 11.2025)
10. Taivassalon kunta: Tammelan ranta-asemakaavamuutos (570/11.11.2025)
11. Turun kaupunki: Turun Asemanaukion asemakaava (602/1.12.2025)
12. Työ- ja elinkeinoministeriö: Hallituksen esitys laeiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain ja rakentamislain muuttamisesta (604/1.12.2025)
13. Uudenkaupungin kaupunki: Uudenkaupungin Teollisuustien ja Yrittäjätien ympäristön asemakaava (555/4.11.2025)
14. Varsinais-Suomen ELY-keskus: Riihimäen Tila Oy:n Pöytyän broilerikasvattamon laajentamisen YVA-menettelytarve (567/10.11.2025)
15. Varsinais-Suomen ELY-keskus: Kauriskallio Oy:n Someron munituskanalan laajennuksen YVA-menettelyn tarpeellisuus (572/11.11.2025)
16. Varsinais-Suomen ELY-keskus: YVA-menettelyn soveltaminen, Peltolan Tila Oy:n broilerikasvattamon laajennus, Pöytyä (576/14.11.2025)
17. Varsinais-Suomen ELY-keskus: Ruotsin Varbergin uuden ydinvoimalan asemakaavan strateginen ympäristövaikutusten arviointi (577/14.11.2025)
18. Varsinais-Suomen ELY-keskus: Valtatie 10 Turku-Forssa yhteysväliselvitys (562/6. 11.2025)

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja

Aluesuunnittelujaosto päättää ilmoittaa edellä mainituille tahoille listauksen mukaisesti, ettei liitto anna asioista lausuntoa.

Päätös

Merkittiin tiedoksi erikoissuunnittelija Salla Murmannin tilannekatsaus valtatie 10 Turku-Forssa kehittämisestä. Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue.

SÄHKÖINEN ALLEKIRJOITUS KEYYT TUNNISTAUTUMINEN

Asiakirja Lausunto Norrholmen-Sivarholmen ranta-asemakaavaehdotuksesta Nauvon Nötössä, Parainen on allekirjoitettu Turun kaupungin X-Sign palvelussa.

ELECTRONIC SIGNATURE LIGHT AUTHENTICATION

The document Lausunto Norrholmen-Sivarholmen ranta-asemakaavaehdotuksesta Nauvon Nötössä, Parainen has been signed using the City of Turku's X-Sign service.

Allekirjoitukset

Allekirjoittaja	Ville-Matti Rautjoki
Allekirjoitusaika	11.12.2025 13:20
Allekirjoittaja	Paula Saarento
Allekirjoitusaika	11.12.2025 15:08

Allekirjoitetut asiakirjat

Asiakirja	Lausunto Norrholmen-Sivarholmen ranta-asemakaavaehdotuksesta Nauvon Nötössä, Parainen.pdf
-----------	---

Turun kaupunginmuseo

11.12.2025

Dnro 2609-2025
(11 05 02)

Paraisten kaupunki
Kaupunkikehityslautakunta
Rantatie 28
21600 Parainen

kaupunkikehityslautakunta@parainen.fi

Lausunto Norrholmen-Sivarholmen ranta-asemakaavaehdotuksesta Nauvon Nötössä, Parainen

Valmistelija: Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo/tutkija Sara Tam-
saari

Paraisten kaupunki on pyytänyt Varsinais-Suomen alueellisen vastuumuseon
lausuntoa otsikon asiasta.

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo on antanut kaavan valmisteluai-
neistosta lausunnon 29.4.2025. Tämän jälkeen kaavaa on kehitetty kulttuu-
riympäristön näkökulmasta hyvään suuntaan huomioimalla sijoittaminen valta-
kunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle, arvioimalla maisemavaikutuksia,
esittelemällä alueen rakennettua ympäristöä sekä ohjaamalla uudisrakenta-
mista rantamaiseman vaalimisen näkökulmasta.

Varsinais-Suomen alueellisella vastuumuseolla ei ole omalta toimialaltaan
huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Turun kaupunginmuseo
Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo
museonjohtaja

Ville-Matti Rautjoki

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo
Kulttuuriperinnön vastuualue
yli-intendentti

Paula Saarento

Tiedoksi: Museovirasto, kirjaamo@museovirasto.fi
Varsinais-Suomen ELY-keskus,
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi
Varsinais-Suomen liitto, kirjaamo@varsinais-suomi.fi

Muistutus – Norrholmen–Sivarholmen ranta-asemakaava

Jätämme tämän muistutuksen lähialueen asukkaina ja osallisina. Emme vastusta kehittämistä sinänsä, mutta katsomme, että esillä olevaa kaavaehdotusta ei ole valmisteltu riittävän huolellisesti, jotta se voitaisiin hyväksyä nykyisessä muodossaan. Kaava-aineistossa havaitut puutteet liittyvät toisiinsa ja osoittavat, ettei kaavaratkaisua ole arvioitu riittävän kokonaisvaltaisesta näkökulmasta.

Kaavaehdotus poikkeaa yleiskaavan keskeisistä lähtökohdista, eikä sen vaikutuksia luontoon, maisemaan ja vesiympäristöön ole selvitetty riittävällä ja yhtenäisellä tavalla.

1. Kaavaratkaisun todellinen luonne on kuvattu harhaanjohtavasti

Kaavaehdotusta perustellaan rakennuspaikan siirtämisellä. Käytännössä ratkaisu merkitsee kuitenkin rakentamisen osoittamista aiemmin rakentamattomalle saarelle, Sivarholmenille, joka on voimassa olevassa yleiskaavassa nimenomaisesti osoitettu rakentamattomaksi.

Tämä merkitsee:

- että uusi saari avataan rakentamiselle,
- että saariston yhtenäiset rakentamattomat kokonaisuudet heikentyvät,
- että yleiskaavan ohjaava vaikutus vesittyy.

Kaavoituskäytännössä tätä ei voida pitää teknisenä tai vähäisenä muutoksena, vaan olennaisena uutena maankäyttöratkaisuna, joka edellyttää erityisen selkeää ja avointa vaikutusten arviointia.

2. Yleiskaavan ohjaava vaikutus sivuutetaan ilman hyväksyttäviä perusteita

Sivarholmen on yleiskaavassa osoitettu rakentamattomaksi saareksi. Tämä ratkaisu perustuu tavoitteeseen säilyttää laajat yhtenäiset rakentamattomat alueet saaristossa sekä suojella maisema- ja virkistysarvoja.

Norrholmen on jo osittain rakennettu ja maisemallisesti muuttunut, kun taas Sivarholmen on säilynyt rakentamattomana. Hyvän ja pitkällä aikavälillä kestävän kaavoituskäytännön mukaan uusi rakentaminen tulisi ensisijaisesti ohjata jo muutettuihin ympäristöihin eikä aiemmin koskemattomille saarille.

3. Valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (VAMA21) koskevat vaatimukset eivät täyty

Suunnittelualue sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAMA21), Saaristomeren merellisessä maisemassa, mikä asettaa erityisen korkeat vaatimukset kaavoituksen laadulle ja kokonaisvaltaiselle maisemavaikutusten arvioinnille. Alueen itäiset saaret muodostuvat Sivarholmenista, Norrholmenista, Halsholmenista ja Söderholmenista, joista kolme on rakennettuja, kun taas Sivarholmen on säilynyt rakentamattomana. Myös Sivarholmenin rakentaminen poistaisi itäisen saariryhmän viimeisen rakentamattoman lenkin ja muuttaisi maisemakokonaisuutta tavalla, jota ei voida palauttaa ennalleen.

Tämän kokonaisuuden maisema-arvo perustuu rakennetun ja rakentamattoman ympäristön väliseen vuorovaikutukseen. Esillä olevassa kaavaehdotuksessa tämä merkitsee sitä, että:

- rakentaminen ohjataan uuteen ja maisemallisesti näkyvään sijaintiin,

- itäisen saariryhmän viimeinen rakentamaton saari otetaan rakentamiskäyttöön,
- maiseman vaihtelu, rakenteellinen rytmi ja kokemuksellinen kokonaisuus heikentyvät peruuttamattomalla tavalla,
- näkymiä avoimilta vesialueilta ei ole analysoitu,
- maiseman kokonaisvaikutuksia ja lisärakentamisen kumulatiivisia vaikutuksia ei ole selvitetty.

Pelkästään rakennusten muotoilua koskevat täydentävät kaavamääräykset eivät voi korvata varsinaista maisema-analyysiä, etenkin VAMA-alueella. Itäisten saarien maisema-arvo ei perustu ainoastaan yksittäisten saarten muotoon, vaan rakennetun ja rakentamattoman ympäristön väliseen vuorovaikutukseen. Se, että Sivarholmen on tähän asti säilynyt rakentamattomana, muodostaa olennaisen osan maiseman maisemallisesta kokonaisuudesta, eriytyneisyydestä ja maisemakuvallisesta eheydestä.

Sivarholmenin rakentaminen ei siten merkitse ainoastaan paikallista muutosta, vaan perustavanlaatuista siirtymää koko siinä maisemarakenteessa, jota VAMA-luokitus pyrkii suojelemaan.

4. MU-alueen suojele- ja käyttötarkoitus heikkenee ilman riittävää arviointia

MU-alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouteen, ja siihen liittyy erityisiä ympäristö- ja virkistysarvoja. Kaava osoittaa RA-rakennuspaikan välittömästi MU-alueen yhteyteen ilman, että vaikutuksia alueen toiminnalliseen ja ekologiseen kokonaisuuteen on arvioitu.

Kaava-aineistosta puuttuu analyysi:

- muuttuvasta maankäytöstä ja virkistyskäytöstä,
- ekologisesta jatkuvuudesta.

Tämä on ristiriidassa kaavoitusta koskevien keskeisten sisältövaatimusten kanssa.

5. Aallonmurtaajat ja vesirakenteet – vaikutuksia ei ole selvitetty riittävästi

Kaavaehdotusta perustellaan suojatun laituri- ja saaripaikan saatavuudella. Kaava-aineistosta ei kuitenkaan käy ilmi, perustuuko tämä suojaus luonnonolosuhteisiin vai edellyttääkö toimiva käyttö käytännössä aallonmurtaajan tai muiden merkittävien vesirakenteiden rakentamista.

Tämä on olennainen puute, koska:

- aallonmurtaajat vaikuttavat veden virtauksiin ja sedimentin kulkeutumiseen,
- veden samentumisen ja pohjaolosuhteiden muuttumisen riski kasvaa,
- vaikutukset voivat olla erityisen merkittäviä kapeassa ja herkässä salmessa, kuten Halsholmenin salmessa,
- maisemakuva tähän asti rakentamattomassa saaristoympäristössä muuttuu pysyvästi.

Kaava-aineisto antaa vaikutelman, että laituri- ja saaripaikan saavutettavuus voidaan toteuttaa ilman merkittäviä teknisiä toimenpiteitä, mutta tätä ei tue yksikään hydrodynaaminen, geotekninen tai ympäristöön liittyvä selvitys. Mikäli kaavan toteuttaminen tosiasiallisesti edellyttää vesirakenteita, niiden tarve ja vaikutukset on arvioitava kaavoitusprosessin olennaisena osana.

6. Luontoselvitykset ja vaikutusten arvioinnit ovat riittämättömiä

Kaava-aineistoon sisältyvät luontoselvitykset ovat rajallisia sekä laajuudeltaan että ajalliselta kattavuudeltaan. Ne eivät mahdollista luotettavaa arviota biologisesta monimuotoisuudesta, vuodenaikaisista vaihteluista, ranta- ja vesiympäristöistä tai eri lajien elinympäristöistä. Esimerkiksi arvio siitä, millaisia vaikutuksia laiturin tai aallonmurtajan rakentamisella olisi herkkään merelliseen ympäristöön ja luonnollisiin virtausolosuhteisiin kapeassa Sivarholmenin ja Halsholmenin välisessä salmessa, puuttuu kokonaan.

Tämän vuoksi kaavan kokonaisvaikutuksia luontoon, vesiympäristöön ja virkistyskäyttöön ei voida arvioida oikeusvarmalla tavalla.

7. Kaupungin aiempi viranomaislinja on sivuutettu

Paraisten kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta totesi jo vuonna 2020, että rakennuspaikan siirtäminen Norrholmenista yleiskaavassa rakentamattomaksi osoitetulle Sivarholmenille ei vastaa hyvää kaavoituskäytäntöä. Lausunnossa korostettiin lisäksi, että Norrholmenilla on olemassa rakentamismahdollisuuksia sekä että Sivarholmenin pieni koko tekee saaresta erityisen herkän kokonaisuuteen vaikuttaville muutoksille.

Nyt esillä oleva kaavaehdotus ei poikkea olennaisilta osin aiemmin arvioidusta

hankkeesta, eikä uusia selvityksiä tai muuttuneita olosuhteita ole esitetty, jotka antaisivat perusteet toisenlaiselle johtopäätökselle.

Yhteenveto

Kaavaehdotus ei kaadu yksittäiseen virheeseen, vaan useat merkittävät puutteet osoittavat yhdessä, ettei ratkaisua ole arvioitu yleisen edun, yleiskaavan ohjaavan vaikutuksen tai ympäristön kokonaisarvojen näkökulmasta.

Näillä perusteilla katsomme, ettei ranta-asemakaavasuunnitelmaa voida hyväksyä nykyisessä muodossaan, vaan se edellyttää laajoja täydentäviä selvityksiä ja perusteellista uudelleenarviointia ennen jatkokäsittelyä.

Anmärkning – Strandedetaljplan för Norrholmen–Sivarholmen

Vi lämnar denna anmärkning som närboende och sakägare. Vi motsätter oss inte utveckling i sig, men anser att det föreliggande planförslaget inte är tillräckligt genomarbetat för att kunna godkännas i sin nuvarande form. Flera brister i planmaterialet hänger samman och visar att planlösningen inte har prövats ur ett helhetsperspektiv.

Planförslaget avviker från generalplanens grundläggande utgångspunkter, samtidigt som dess konsekvenser för natur, landskap och vattenmiljö inte har utretts på ett tillräckligt och sammanhållet sätt.

1. Planlösningens verkliga karaktär har beskrivits missvisande

Planen motiveras som en flytt av en byggplats. I praktiken innebär lösningen dock att byggande förs in på en tidigare obebyggd holme, Sivarholmen, som i gällande generalplan uttryckligen har anvisats som obebyggd.

Detta innebär:

- att en ny holme öppnas för bebyggelse
- att sammanhängande obebyggda helheter i skärgården försvagas
- att generalplanens styrande verkan urholkas

I planlägningspraxis är detta inte att betrakta som en teknisk eller obetydlig justering, utan som en väsentlig ny markanvändningslösning som förutsätter en särskilt tydlig och transparent konsekvensbedömning.

2. Generalplanens styrande verkan åsidosätts utan godtagbara skäl

Sivarholmen har i generalplanen anvisats som obebyggd holme. Denna lösning baserar sig på målsättningen att bevara stora sammanhängande obebyggda områden i skärgården samt skydda landskaps- och rekreationsvärden.

Norrholmen är redan delvis bebyggd och landskapsmässigt förändrad, medan Sivarholmen har förblivit obebyggd. Enligt god och långsiktigt hållbar planlägningspraxis bör ny bebyggelse i första hand styras till redan förändrade miljöer och inte till tidigare orörda holmar.

3. Kraven för ett nationellt värdefullt landskapsområde (VAMA21) uppfylls inte

Planområdet är beläget inom ett nationellt värdefullt landskapsområde (VAMA21), Skärgårdshavets maritima landskap, vilket medför särskilt höga krav på planläggningens kvalitet och på en samlad landskapsbedömning. De östra holmarna inom området utgörs av Sivarholmen, Norrholmen, Halsholmen och Söderholmen, där tre holmar är bebyggda medan Sivarholmen har förblivit obebyggd. Genom att även Sivarholmen bebyggs försvinner den sista obebyggda länken i den östra holmgruppen, vilket förändrar landskapshelheten på ett sätt som inte kan återställas.

Landskapsvärdet i denna helhet bygger på samspelet mellan bebyggda och obebyggda holmar. I det föreliggande planförslaget innebär detta att:

- bebyggelse styrs till ett nytt och landskapsmässigt synligt område,
- den sista obebyggda holmen i den östra holmgruppen tas i anspråk,
- landskapets variation, rytm och upplevelsemässiga helhet försvagas på ett irreversibelt sätt,
- siktlinjer från öppna vattenområden inte har analyserats,
- landskapets helhetsverkan och kumulativa effekter av ytterligare exploatering inte har utretts.

Enbart kompletterande planbestämmelser om byggnaders utformning kan inte ersätta en faktisk landskapsanalys, särskilt inte inom ett VAMA-område. De östra holmarnas landskapsvärde grundar sig inte enbart på enskilda holmars utformning, utan på samspelet mellan bebyggda och obebyggda holmar. Att Sivarholmen hittills har förblivit obebyggd utgör en väsentlig del av landskapets landskapsmässiga sammanhang, differentiering och landskapsbildsmässiga helhet.

En exploatering av Sivarholmen innebär därför inte endast en lokal förändring, utan en grundläggande förskjutning av hela den landskapsstruktur som VAMA-klassningen syftar till att bevara.

4. MU-områdets skydds- och användningssyfte försvagas utan tillräcklig prövning

MU-området är avsett för jord- och skogsbruk med särskilda miljö- och friluftsvärden. Planen placerar en RA-byggplats i direkt anslutning till MU-området utan att konsekvenserna för områdets funktionella och ekologiska helhet har bedömts.

Planmaterialet saknar en analys av:

- ekologisk kontinuitet och fragmenteringseffekter
- förändrad mark- och rekreationsanvändning

Detta står i strid med de grundläggande innehållskraven för planläggning.

5. Vågbrytare och vattenkonstruktioner – konsekvenserna är otillräckligt utredda

Planen motiveras med tillgången till en skyddad bryggplats. Av planmaterialet framgår dock inte om denna skyddade situation baserar sig på naturliga förhållanden eller om ett fungerande nyttjande i praktiken förutsätter uppförande av en vågbrytare eller andra betydande vattenkonstruktioner.

Detta är en väsentlig brist, eftersom:

- vågbrytare påverkar vattenströmningar och sedimenttransport
- risken för grumling och förändrade bottenförhållanden ökar
- effekterna kan bli särskilt betydande i ett smalt och känsligt sund som Halsholms sund
- landskapsbilden i en hittills obebyggd skärgårdsmiljö förändras permanent

Planmaterialet ger intryck av att brygglösningen kan genomföras utan större tekniska ingrepp, men detta stöds inte av några hydrodynamiska, geotekniska eller miljömässiga utredningar. Om planens genomförande i praktiken förutsätter vattenkonstruktioner, måste deras behov och konsekvenser bedömas som en integrerad del av planprocessen.

6. Naturutredningar och konsekvensbedömningar är otillräckliga

De naturutredningar som ingår i planmaterialet är begränsade både till omfattning och tidsmässig täckning. De möjliggör inte en tillförlitlig bedömning av biologisk mångfald, årstidsvariationer, strand- och vattenmiljöer eller arters livsmiljöer. Tex. Har ingen bedömning gjorts på vilken inverkan byggande av en brygga eller vågbrytare har på den känsliga marina miljön och den naturliga strömmningen i det smala sundet mellan Sivarholm och Halsholm.

Därmed kan planens samlade konsekvenser för natur, vattenmiljö och rekreationsanvändning inte bedömas på ett rättssäkert sätt.

7. Stadens tidigare myndighetslinje har åsidosatts

Pargas stads byggnads- och miljönämnd konstaterade redan år 2020 att en flytt av byggplatsen från Norrholmen till den som obebyggd anvisade Sivarholmen inte motsvarar god planläggningspraxis. I

utlåtandet betonades även att det finns byggmöjligheter på Norrholmen samt att Sivarholmens ringa storlek gör holmen särskilt känslig för förändringar som berör helheten.

Det nu aktuella planförslaget avviker inte i väsentliga delar från det tidigare bedömda projektet, och inga nya utredningar eller förändrade omständigheter har presenterats som skulle motivera en annan slutsats.

Sammanfattning

Planförslaget faller inte på ett enskilt fel, utan på att flera betydande brister sammantaget visar att lösningen inte har prövats med beaktande av allmänintresset, generalplanens styrande verkan eller miljöns samlade värden.

På dessa grunder anser vi att stranddetaljplanen inte kan godkännas i sin nuvarande form, utan förutsätter omfattande tilläggsutredningar och en grundlig omprövning innan fortsatt behandling.

Med vänliga hälsningar

Närboende / berörd markägare

